

МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ РОБОТИ ПРИЛАДУ ДЛЯ ОБМОЛОЧУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Головченко Г.С.

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Метою дослідження є розробка математичної моделі технологічного процесу роботи приладу для обмолочування сільськогосподарських культур з визначенням його основних параметрів.

Робота A (Дж), яка відбувається при переході важеля із n -го положення в нульове (n_0) пропорційна площі S трапеції

$$A = S \cdot K = (h_n - h_0) \cdot (F_n + F_0) \cdot 0,5 \cdot k \cdot 10^{-3}, \quad (1)$$

де h_n, h_0 – величини розтягу пружини відповідно в n -ом та нульовому положеннях, мм;

F_n, F_0 – зусилля навантаження пружини відповідно на ступенях n та 0, Н;

k – коефіцієнт пропорційності. Для нашого випадку $k = 1$; 10^{-3} – переводний коефіцієнт.

Величина розтягу пружини

$$h_n - h_0 = \frac{F_n - F_0}{q_{np}}, \quad (2)$$

де q_{np} – масштаб пружини, Н/мм.

Тоді робота

$$A = \frac{F_n - F_0}{q_{np}} \cdot (F_n + F_0) \cdot 0,5 \cdot 10^{-3} = \frac{F_n^2 - F_0^2}{2q_{np}} \cdot 10^{-3}. \quad (3)$$

Кінетична енергія важеля

$$\frac{I\omega_B^2}{2} = \frac{F_n^2 - F_0^2}{2q_{np}} \cdot 10^{-3}, \quad (4)$$

де I – приведений момент інерції мас, що рухаються відносно осі обертання важеля,

ω_B – кутова швидкість важеля, рад./с.

Лінійна швидкість центра тяжіння колоса на n -ому ступені перед зупинкою важеля

$$v_{II} = \sqrt{\frac{(F_n^2 - F_0^2) \cdot 10^{-3}}{Iq_{np}}} \cdot l \quad \text{або} \quad v_{II} = \sqrt{\frac{q_{np}(h_n^2 - h_0^2) \cdot 10^{-3}}{I}} \cdot l, \quad (5)$$

де F_n, F_0 – зусилля навантаження пружини відповідно на n -ому та нульовому ступенях, Н;

I – приведений момент інерції мас, що рухаються відносно осі обертання важеля, $\text{кг} \cdot \text{м}^2$;

$q_{\text{пр}}$ – масштаб пружини, Н/мм ; h_n, h_0 – величини розтягу пружини відповідно в n -ом та нульовому ступенях, мм ; 10^{-3} – переводний коефіцієнт; l – відстань від осі обертання важеля до центра тяжіння колоса, м .

Прийmemo, що швидкість, яка надається колосу перед зупинкою важеля, змінюється від ступеню до ступеню на одну і ту ж величину, тобто при 10 класах зміни швидкості маємо:

$$\begin{aligned} v_1 &= 0,1v_{10}; v_2 = 0,2v_{10}; v_3 = 0,3v_{10}; v_4 = 0,4v_{10}; v_5 = 0,5v_{10}; \\ v_6 &= 0,6v_{10}; v_7 = 0,7v_{10}; v_8 = 0,8v_{10}; v_9 = 0,9v_{10}; v_{10} = 1,0v_{10}; \end{aligned} \quad (6)$$

Для швидкості центра тяжіння колоса на першому ступеню маємо

$$v_1 = \sqrt{\frac{q_{\text{пр}}(h_1^2 - h_0^2)}{I}} \cdot l = 0,1 \sqrt{\frac{q_{\text{пр}}(h_{10}^2 - h_0^2)}{I}} \cdot l, \quad (7)$$

де h_n, h_{10} – величини розтягу пружини відповідно на першому та десятому ступенях, мм .

Приведена маса пружини

$$m_{\text{прив}} = \frac{m_{\text{пр}}}{3}, \quad (8)$$

де $m_{\text{пр}}$ – маса пружини, кг .

Приведений момент інерції рухомих мас

$$I = I_{\text{важ}} + I_{\text{пр}} \frac{m_{\text{важ}} g d T^2}{4\pi^2} + \frac{m_{\text{пр}} r^2}{3}, \quad (9)$$

де $I_{\text{важ}}$ – момент інерції важеля, $\text{кг} \cdot \text{м}^2$; $I_{\text{пр}}$ – приведений момент інерції пружини відносно осі обертання важеля, $\text{кг} \cdot \text{м}^2$; $m_{\text{важ}} g$ – сила тяжіння важеля, Н ; d – відстань від осі обертання до центра тяжіння важеля, м ; T – період повних коливань, с ; r – відстань від осі обертання важеля до точки кріплення пружини, м .

ЛІТЕРАТУРА

1. Механіко-технологічні властивості сільськогосподарських матеріалів: Практикум. Навч. посібник / Д. Г. Войтюк, О. М. Царенко, С. С. Яцун та ін.; За ред. С. С. Яцуна. – К.: Аграрна освіта, 2000. – 93 с.
4. Яблонский А.А. Курс теоретической механики. Часть 2. Динамика. Издание третье, исправленное и дополненное / А. А. Яблонский. – М.: Высшая школа, 1966. – 411 с.